

Õpilaste teadustööde riiklik konkurss 2024

KÕIK TULEMUSED

Sisukord

Õpilaste teadustööde riiklik konkurss 2024	1
Riiklikud preemiad	3
Põhikooliastmes	3
Gümnaasiumiastmes	3
Juhendajapreemiad	4
Eesti esindamine Euroopa Liidu noorte teadlaste konkursil (september 2024)	4
Rahvusvaheliste koostööpartnerite eriauhinnad	4
Haridus- ja Teadusministeeriumi eriauhind	5
Koostööpartnerite eriauhinnad	5
Kaitseministeeriumi eriauhind	5
Kultuuriministeeriumi eriauhind	5
Kliimaministeeriumi eriauhind	6
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium eriauhind	7
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eriauhind	8
Eesti Teaduste Akadeemia eriauhind	8
Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu eriauhind	8
Eesti Kunstiakadeemia eriauhind	9
Eesti Maaülikooli eriauhind	9
Tallinna Ülikooli eriauhind	10
Tallinna Tehnikaülikooli eriauhind	11
Tartu Ülikooli teaduskooli eriauhind	11
Tartu Ülikooli observatooriumi eriauhind	12
Tartu Ülikooli raamatukogu eriauhind	12
Eesti Keele Instituudi eriauhind	13
Eesti Kirjandusmuuseumi eriauhinnad	13
Integratsiooni Sihtasutuse Kultuuririkkuse aasta eriauhind	13
Eesti Noorte Teaduste Akadeemia	14
AS Metrosert eriauhind	14

portaal „Eesti Geoloog” eriauhind	15
OÜ Praktikal education eriauhind	15
Eesti Energia eriauhind.....	15
Vabamu eriauhind	15
AHHAA teaduskeskus eriauhind.....	15

Riiklikud preemiad

Põhikooliastmes

I preemia (1000 eurot)

- **Eliisabet Roosvald** (Tallinna Nõmme Põhikool) töö „Taustamuusika loomine kujuteldavale videomängule, mille tegevuskeskkonnaks on kool“ eest, (juhendajad: Kadi Uiho ja Tea Roosvald);
- **Lee Tamm** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Männi kuldpoorik (Aureoboletus projectellus): bioloogia ja levik Saaremaal 2023. aastal“ eest, (juhendajad: Inge Vahter ja Sirje Azarov).

II preemia (800 eurot)

- **Isadora Rahumeel** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Rohukonn (Rana temporaria): bioloogia ja levik Saaremaal“ eest, (juhendajad: Inge Vahter ja Martin Silts);
- **Kirsi Meriste** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Tarvastu kotttsukkade aineliste sukkade kudumine“ eest, (juhendaja: Vilja Konovalov).

III preemia (700 eurot)

- **Maarja-Rebeca Luhtaru** (Lümanda Põhikool) töö „Saarte murdes taimede ja loomade nimetuste tundmine“ eest, (juhendaja: Sirje Lulla);
- **Sarah Maria Kaare** (Tallinna Reaalkool) töö „Vabadussõjas langenud Tallinna õpetajate ja õpilaste mälestussamba Reaali Poiss 3D digitaalsel kujul säilitamine“ eest, (juhendajad: Erik Mäe, Tanel Jairus ja Lenart Kivistik).

Gümnaasiumiastmes

I preemia (1500 eurot)

- **Annika Moppel** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Venemaa propagandavõtted infosõjas: Krimmi silla plahvatuse ja Rossiiskaja Gazeta näitel“ eest, (juhendajad: Monika Piirimäe ja Olga Einasto);
- **Maret Hallik** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Vastuvõttude menüüd kui riigi visiitkaart ja nende muutumine ajas Eesti Vabariigi näitel“ eest, (juhendajad: Ilmar Tammisto ja Silver Loit).

II preemia (1100 eurot)

- **Karola Mitt** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Anton Uessoni tegevus ja panus Tallinna arengusse“ eest, (juhendaja: Liis Reier);
- **Isabel Mägi** (Kohtla-Järve Gümnaasium) töö „Mõtteviisi ja enesehinnangu seostest Kohtla-Järve Gümnaasiumi õpilaste näitel“ eest, (juhendaja: Lilian Reinmets).

III preemia (700 eurot)

- **Mattias Grutop** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Kartulist tärklise eraldamine, siirupi ja karamellkommide valmistamine“ eest, (juhendajad: Marge Oopkaup ja Tea Grutop);
- **Saskia Põldmaa** (Tallinna Reaalkool) töö „Müüonvoo sõltuvus kõrgusest“ eest, (juhendajad: Mart Kuurme ja Veljo Sinivee).

Juhendajapreemiad

I preemia pälvinud tööde juhendajaid (1700 eurot töö kohta):

- **Monika Piirimäe ja Olga Einasto** „Venemaa propagandavõtted infosõjas: Krimmi silla plahvatus ja Rossiiskaja Gazeta näitel“ töö juhendamise eest;
- **Ilmar Tammisto ja Silver Loit** „Vastuvõtude menüüd kui riigi visiitkaart ja nende muutumine ajas Eesti Vabariigi näitel“ töö juhendamise eest;
- **Kadi Uibo ja Tea Roosvald** „Taustamuusika loomine kujuteldavale videomängule, mille tegevuskeskkonnaks on kool“ töö juhendamise eest;
- **Inge Vahter ja Sirje Azarov** „Männi kuldpoorik (Aureoboletus projectellus): bioloogia ja levik Saaremaal 2023. aastal“ töö juhendamise eest.

Eesti esindamine Euroopa Liidu noorte teadlaste konkursil (september 2024)

- **Annika Moppel** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Venemaa propagandavõtted infosõjas: Krimmi silla plahvatus ja Rossiiskaja Gazeta näitel“ eest, (juhendajad: Monika Piirimäe ja Olga Einasto).

Rahvusvaheliste koostööpartnerite eriauhinnad

Swiss Youth in Science eriauhinnad

Eesti esindamine International Wildlife Research Week'il 2024

- **Annika Rääbis** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Kuivamise ja külmumise mõju sambla mikrofauna koosluste struktuurile: pilootuuring niidukähariku (*Rhytidiadelphus squarrosus*) näitel“ eest, (juhendajad: Taavi Virro ja Ott Maidre).

Eesti esindamine Rahvusvaheline Šveitsi talentide foorum (ISTF) 2025

- **Mark Anry Kriisa** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Energiakriisi kajastamine erinevate Euroopa Liidu liikmesriikide meediaväljaannetes 2022. aasta juunis, juulis ja augustis“ eest, (juhendaja: Ulla Herkel).

Eesti esindamine London International Youth Science Forum'ile 2024 (LIYSF)

- **Robin Mere** (Tallinna Reaalkool) töö „Mobiilsed päikesepaneelid Eesti kliimas 3D-prinditud trimaraani näitel“ eest, (juhendajad: Viktor Rjabtšikov ja Reivo Maasik).

Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ühispreemia: Eesti esindamine Regeneron International Science and Engineering Fair'il 2025

- **Saskia Põldmaa** (Tallinna Reaalkool) töö „Müüonvoo sõltuvus kõrgusest“ eest, (juhendajad: Mart Kuurme ja Veljo Sinivee).

Eesti esindamine Luxembourg International Science Expo'il 2024

- **Lee Tamm** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Männi kuldpoorik (Aureoboletus projectellus): bioloogia ja levik Saaremaal 2023. aastal“ eest, (juhendajad: Inge Vahter ja Sirje Azarov).

Haridus- ja Teadusministeeriumi eriauhind

- **Marja Järv** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilaste suhtumine humanitaarainetesse ja humanitaarteadustesse“ eest, (juhendaja: Age Salo)
- **Kärt Rentel** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Eestikeelsele haridusele üleminek - mõju, väljakutsed ja lahendamist vajavad aspektid Tallinna ja Narva ajalooõpetajate näitel“ eest, (juhendaja: Alla Vinitšenko)

Koostööpartnerite eriauhinnad

Kaitseministeeriumi eriauhind

- **Annika Moppel** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Venemaa propagandavõtted infosõjas: Krimmi silla plahvatuse ja Rossiiskaja Gazeta näitel“ eest, (juhendajad: Monika Piirimäe ja Olga Einasto).

Põhjus: töö on allikate rohkuse ja keerukuse poolest märkimisväärne, teema on huvitav ning seda on väga põhjalikult käsitletud.

Kultuuriministeeriumi eriauhind

- **Stella Jänes** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „7. klassi kunstiõpetuse süvitsi õpetamise katse Tallinna Prantsuse Lütseumis“ eest, (juhendaja: Anneli Oidsalu); preemia on 400 eurot.
- **Sarah Maria Kaare** (Tallinna Reaalkool) töö „Vabadussõjas langenud Tallinna õpetajate ja õpilaste mälestussamba Reali Poiss 3D digitaalsel kujul säilitamine“ eest, (juhendajad: Erik Mäe, Tanel Jairus ja Lenart Kivistik); preemia on 400 eurot.

Lisaks tunnustame ministeeriumi tänukirja ja sümboolse kingitusega kahte tugevat tööd, millel KuM vaatest oluline teemavalik:

- **Arabella Antons** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Eesti naissportlase ühiskondlik kuvand ja enesemääratlus aastatel 1945–1960“ eest, (juhendajad: Kristiina Punga ja Kaarel Antons)
- **Mart Nikopensius** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpperuumide akustika ja selle sobivus ruumi otstarbele“ eest, (juhendajad: Riho Ringinen ja Eve Paap)

Kliimaministeeriumi eriauhind

- **Lee Tamm** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Männi kuldpoorik (Aureoboletus projectellus): bioloogia ja levik Saaremaal 2023. aastal“ eest, (juhendajad: Inge Vahter ja Sirje Azarov); preemia on 500 eurot.

Põhjendus: on hea näide põhikooli õpilase tähenduslikust teadustööst. Märkimisväärnes mahus välitöid, asjakohane metoodika, ning kooslusepõhine lähenemine toetab võõrliikide temaatika sisulist mõistmist. Väga oluline on see, et elurikkuse andmebaasi jõudis 5 uut kirjet Kanadast pärit võõrliigi esinemise kohta Eesti looduses. Uurimus väärtustab elurikkuse tundmaõppimist ja kaitset nii noore uurija enda kui ka kõigi tööga tutvujate jaoks.

- **Maribel Leib** (Rocca al Mare Kool) töö „Plastis kasutatavate uudsete lisaainete võimalikud keskkonnaohud“ eest, (juhendajad: Silja Pihelgas, Margit Heinlaan ja Aljona Lukjanova); preemia on 500 eurot.

Põhjendus: plastidega seotud keskkonnaohtusid on teadvustatud alles hiljuti. Plastiosakesi leitakse kõikjalt, kaasa arvatud kõigi loomade, sh inimese kehast. Kuidas mikro- ja nanoplast organismis käitub ja milline on selle mõju alles uuritakse teadlaste poolt. Maribeli töö keskendub järjest suurema nõudlusega plasti lisaainete ja selle ökotoksikoloogiale ehk tuvastab ühe tulevikus keskkonnale probleemseks kujuneva kemikaali lisades nii uut teadmist keskkonnaohutuse valdkonnas. Töö on põhjalik, nii teoreetilises kui praktilises osas, läbi on viidud katsed ja nende tulemused esinduslikult interpreteeritud.

- **Robin Mere** (Tallinna Reaalkool) töö „Mobiilsed päikesepaneelid Eesti kliimas 3D-prinditud trimaraani näitel“ eest, (juhendajad: Viktor Rjabtšikov ja Reivo Maasik); preemia on 500 eurot.

Põhjendus: nõudlus rohelisema energia järele on viimastel aastatel oluliselt kasvanud. Kliimamuutused ja ekstreemsemad ilmastikuolud ning ebakindel geopoliitiline olukord ja ka sellest tulenevad kõrged elektri hinnad on kiirendanud alternatiivsete energiaallikate innovatsiooni. Robin Mere uurimustöö "Mobiilsed päikesepaneelid Eesti kliimas 3D-prinditud trimaraani näitel" annab meie teadmistele päikesepaneelide hingeelust hea täienduse.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium eriauhind

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium tunnustab igal aastal õpilaste teadusfestivali raames õpilastöid, mis aitavad kaasa sellele, et igal pool Eestis oleks hea elada ja Eesti toit oleks hinnatud.

- **Mattias Grutop** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Kartulist tärglise eraldamine, siirupi ja karamellkommide valmistamine“ eest, (juhendajad: Marge Oopkaup ja Tea Grutop)

Põhjendus: töö keskendub Eestile omase toorme väärimisele ja sellest toodete valmistamisele. Tegemist on lahendusega, kus meeldivalt on põimunud ajalooline vaade Eestis põllumajandussaaduste töötlemisele ja avatakse võimalused rikastada tänast toiduvalikut vahenditega, mis on kasvatamise ja töötlemise vaates käeulatuses.

- **Maribel Leib** (Rocca al Mare Kool) töö „Plastis kasutatavate uudsete lisaainete võimalikud keskkonnaohud“ eest, (juhendajad: Silja Pihelgas, Margit Heinlaan ja Aljona Lukjanova)

Põhjendus: plast ja selles sisalduvad lisaained mõjutavad elukeskkonda läbi vee, mulla, taimede, loomade ja söögi ning sööda kaudu. Uudsed lisaained loovad lisatahu keskkonnamõjus, millele vee, mulla ja õhu kaudu saabub esmane tagasiside. Töös kasutatud veeorganismidelt saadud tulemused annavad võimaluse soovitada sarnaste uurimistöödega jätkamist.

- **Emma Nahkor** (Gustav Adolfi Gümnaasium) töö „Turba asendamine kasvusubstraatides“ eest, (juhendajad: Merrit Shanskiy ja Sirle Oja)

Põhjendus: kohapealse toodangu kasutamise ja ringmajanduse elementidega uurimistegevuse tulemused on väärtuslikud õpilase teekonnal loodusvarade säästliku kasutamise ja taimekasvatuse maailma mõistmise teel.

- **Mirtel Tähepõld** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Kuu aega lisatud suhkru vabalt“ eest, (juhendaja: Helen Semilarski)

Põhjendus: õpilastöö, milles kirjeldatakse ja analüüsitakse kogemuslikku suhkrupausi, lisab uusi teadmisi söögisedeli teadlikumasse koostamisse ja kindlasti lisab edaspidist uurimishuvi.

- **Annika Rääbis** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Kuivamise ja külmumise mõju sambla mikrofauna koosluste struktuurile: pilootuuring niidukähariku (*Rhytidiadelphus squarrosus*) näitel“ eest, (juhendajad: Taavi Virro ja Ott Maidre)

Põhjendus: uurimistöös läbiviidud katsed niidukähariku hüdroloogilise seisundi muutustena peegeldavad sambla mikrofauna koosluste struktuuri. Niidukähariku kasutamine ja erineva mikrofauna jälgimine võimaldab lisaks töös olevatele tulemitele teha kaudseid järeldusi taimiku tervikliku liigirikkuse ja terviseseisundi kohta.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eriauhind

Eesti esindamine Rahvusvaheline Šveitsi talentide foorum (ISTF) 2025

- **Mark Anry Kriisa** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Energiakriisi kajastamine erinevate Euroopa Liidu liikmesriikide meediaväljaannetes 2022. aasta juunis, juulis ja augustis“ eest, (juhendaja: Ulla Herkel).

Eesti Teaduste Akadeemia eriauhind

- 3. preemia **Miia Malm** (Pirita Majandusgümnaasium) töö „Erinevused eesti ja soome keele akustilises foneetikas“ eest, (juhendaja: Jaanika Regi). Preemia on 314,16 eurot.

Põhjendus: keelega toimuvaid protsesse saab jälgida nii ajas, kui ka võrreldes suguluskeeli. Selle auhinnatud töö autor on seda teinud eesti ja soome keele akustilise foneetika alases uuringus, kus on võrreldud meie riigipeade tänapäeval ja 85 aasta eest peetud kõnesid. Elutempo kiirenemine mõjutab ka meie kõnet.

- 2. preemia **Maret Hallik** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Vastuvõttude menüüd kui riigi visiitkaart ja nende muutumine ajas Eesti Vabariigi näitel“ eest, (juhendajad: Ilmar Tammisto ja Silver Loit). Preemia on 417,24 eurot

Põhjendus: toidudiplomaatiat kui diplomaatilise suhtluse vahendit on kasutanud ka Eesti Vabariik. Selle auhinnatud töö autor on näidanud, kuidas ajaloo erinevatel perioodidel muutusid riiklike vastuvõttude menüüd ja pakutavad toidud. Töö aitab mõista toidukultuuri ja sellega seotud etiketi ning kommete tähtsust meie järjest kiiremini liikuvast maailmast.

- 1. preemia **Laur Matthias Matzen** (Tallinna Reaalkool) töö „Muutlikkuse otsimine planeeditekke kettalt tähele langeva aine koostises tähe HD 100546 näitel“ eest, (juhendajad: Mihkel Kama ja Toomas Reimann). Preemia on 628,32 eurot

Põhjendus: koos tähtedega moodustuvad ka nende planeedid ning selle protsessiga kaasnevaid keemilisi muundumisi kajastavad nende tähtede spektrid. Selle auhinnatud töö autor uuris neid protsesse ühe kauge tähe HD100546 korral, kasutades Euroopa Lõunaobservatooriumi andmeid ja enda poolt loodud tarkvara ja astus sellega sammukese edasi ka meie Päikesesüsteemi tekke mõistmiseks.

Rakenduskõrgkoolide Rektorate Nõukogu eriauhind

- **Mart Nikopensius** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpperuumide akustika ja selle sobivus ruumi otstarbele“ eest, (juhendajad: Riho Ringinen ja Eve Paap). Preemia on 400 eurot.

Põhjendus: uurimistööl on tugev praktiline väärtus ja rakenduslik potentsiaal. Autori poolt püstitatud teema on muutumas üha aktuaalsemaks ja omab suurt mõju nii õppijatele kui õpetajatele.

- **Liisa Viktooria Puurand** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Kitsa ja laia matemaatika ainekavade erinevused“ eest, (juhendaja: Ehtel Timak). Preemia on 400 eurot.

Põhjendus: tegemist on põhjaliku ja väärtusliku uurimistööga matemaatika ainekavade võrdlemisel, mis aitab suurendada teadlikkust nii õpilaste, õpetajate, vanemate kui ka õppekavaarendajate hulgas.

- **Merili Päike** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Seto kultuuri elujõulisus tänapäeval“ eest, (juhendaja: Jana Kübar). Tänu kiri.

Põhjendus: uurimistöö autor väärrib tunnustust püstitades eesmärgi uurida seto kultuuri ja selle elujõulisust ning andes sellega panuse seto kultuuri säilimisse.

Eesti Kunstiakadeemia eriauhind

- **Stella Jänes** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „7. klassi kunstiõpetuse süvitsi õpetamise katse Tallinna Prantsuse Lütseumis“ eest, (juhendaja: Anneli Oidsalu). Auhinnaks on vabalt valitav kursus EKA eelakadeemia kursuste hulgas, väärtusega 300 eurot.

Põhjendus: tegevusuuring lähtub eeldusest, et kunstist võivad kõik tunda rõõmu ja saada õppimisest edasiviiva õnnestumise tunde. Autor on läbi viinud õppijate enesekindlust ja loovust toetavad kunstitunnid, milles näeme nutikalt koostatud ülesandeid ja hästi ettevalmistatud õppematerjale, kohaselt kasutatud haridusteooriat, julgust õppija innustamisel, terast eneseanalüüsi, kõige enam aga usku kunsti toetava õpetamise võimalustesse.

Eesti Maaülikooli eriauhind

- **Isadora Rahumeel** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Rohukonn (Rana temporaria): bioloogia ja levik Saaremaal“ eest, (juhendajad: Inge Vahter ja Martin Silts); preemia 500 eurot.

Põhjendus: töö paistab silma oma põhjalikkuse ja teadusliku lähenemise poolest. Samas on tegemist huvitava lugemisega rohukonnast ja avardab oluliselt lugeja silmaringi. Tööl on ka otsene praktiline väärtus, sest annab sisendi rohukonna leviku kohta Saaremaal. Maaülikooli uurimisvaldkonnadesse suhestub töö läbi selle, et rohukonn on oluline toiduahela lüli meie uurimisobjektidele.

- **Emma Nahkor** (Gustav Adolphi Gümnaasium) töö „Turba asendamine kasvusubstraatides“ eest, (juhendajad: Merrit Shanskiy ja Sirle Oja); preemia 500 eurot.

Põhjendus: autor nendib: „Turvas on üks unikaalsemaid looduslikke materjale, mille tõttu on ta kasulik mitmetes eluvaldkonnades, mis omakorda tähendab, et seda on vaja suurtes kogustes kaevandada“. Kliimaeesmärkide saavutamine võib tähendada turba kaevandamise lõpetamist, mistõttu on oluline leida turbale alternatiivsed lahendused juba lähiajal. Autor pakub lahendusena kasutada kasvusubstraatides vermikomposti, biosütt või lambavilla, panustades sellega ka ringbiomajandusse.

Tallinna Ülikooli eriauhind

Silmapaistev töö haridusuuenduste valdkonnas:

- **Karili Laasik** (Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium) töö „Õpilaste seksuaalsusega seotud küsimused ühe kooli perekonnaõpetuse näitel“ eest, (juhendaja: Anna-Liisa Blaubrück).

Põhjus: uurimistöö on väga hästi põhjendatud probleemipüstitus, teaduslik ja teistest eristuv meetodika ning põhjalikult avatud taust.

Silmapaistev töö digi- ja meediakultuuri valdkonnas:

- **Eliisabet Roosvald** (Tallinna Nõmme Põhikool) töö „Taustamuusika loomine kujuteldavale videomängule, mille tegevuskeskkonnaks on kool“ eest, (juhendajad: Kadi Uibo ja Tea Roosvald)

Põhjus: töö koosneb kahest osas: teoreetilisest, mille tarvis on autor läbi töötatud rohkelt erialast kirjandust ja praktilisest, kus autor kirjeldab põhjalikult oma tööprotsessi, meetodikat ning põhjendab loominguprotsessis tehtud valikuid ja otsuseid. Uurimistöö teemavalik on relevantne ja põnev, praktiline uurimustöö sisaldab rohkelt elemente, mis on omased loovuurimusele.

Silmapaistev töö kultuuriliste kompetentside valdkonnas:

- **Arabella Antons** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Eesti naissportlase ühiskondlik kuvand ja enesemääratlus aastatel 1945–1960“ eest, (juhendajad: Kristiina Punga ja Kaarel Antons).

Põhjus: uurimistöö huvitav teemavalik ja põhjalik läbiviimine panustavad juba spordiajaloo uurimisse. Töö on kirjutatud lodusalt ja hästi loetavalt ning järgitud on kõiki akadeemilise uurimistöö põhimõtteid.

Silmapaistev töö terve ja jätkusuutliku eluviisi valdkonnas:

- **Anna Malena Kuris** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilaste söömiskäitumine ja seda mõjutavad tegurid“ eest, (juhendaja: Triin Ulst)

Põhjus: uurimistöö paistab silma põhjalikkuse, sisukuse ja korrektse teadustöö põhimõtete järgimise poolest. Töö teoreetiline taust on väga hästi kirjeldatud ja analüüsimeetodid korrektsed. Sotsiaalmeedia mõju uurimine söömiskäitumisele on tõusutrendis, mistõttu juba teema valik oli väga hea ning selle käsitus igati asjakohane.

Silmapaistev töö ühiskonna ja avatud valitsemise valdkonnas:

- **Vladlena Kotenko** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilaste teadlikkus rasestumisvastastest vahenditest ja raseduse katkestamisest ning hoiakud nende suhtes“ eest, (juhendajad: Ott Maidre ja Triin Ulst)

Põhjus: tegemist on väga tugeva töö ja esinduslik uurimusega aktuaalsel teemal, millel on selge uurimisprobleemi sõnastus, selged uurimisküsimused ning põhjalikult seletatud meetodika ja järeldused. Uurimistöö oli keeleliselt korrektne ja ladus, lihtsalt loetav ning tulemused arusaadavad.

Tunnustame meene ja aukirjaga:

- **Mari Elsbet Sits** (Gustav Adolphi Gümnaasium) töö „Naiste esindatus parlamendis Eesti riigi algusaastatel: Eesti ja Soome parlamentide võrdlev analüüs“ eest, (juhendajad: Tarvi Sits ja Helina Reino) tööle väga põhjaliku ja hästi vormistatud uurimistöö eest.

Tallinna Tehnikaülikooli eriauhind

- **Robin Mere** (Tallinna Reaalkool) töö „Mobiilsed päikesepaneelid Eesti kliimas 3D-prinditud trimaraani näitel“ eest, (juhendajad: Viktor Rjabtšikov ja Reivo Maasik).

Põhjus: päikesepaneelide potentsiaal energiavaldkonnas on tohutu. Efektiivsuse paranemine muudab neid populaarseks paljudes valdkondades: näiteks elektriautode tööstuses. Mobiilsete päikesepaneelide efektiivsust pole kuigi palju uuritud, kusjuures vähesedki uuringud pole aset leidnud Eestiga sarnases kliimas, mille tõttu on antud uurimistöö oluline.

- **Mia Karolina Altküla** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Hiina Rahvavabariigi ja Eesti Vabariigi koostöö võimalused ja ohud majandussektoris“ eest, (juhendaja: Ilmar Tammisto).

Põhjus: väga aktuaalne teema, millest on põhjalikult koostatud süvitsi minev töö hea ja huvitava analüütilise osaga. Töös uuritakse Eesti Vabariigi ja Hiina Rahvavabariigi vahelisi koostöövõimalusi majandussektoris ning nendega kaasnevaid ohtusid, sest ilmneb, et Hiinal on olenemata koostööst on ka huvi Eesti sisetevgevuse vastu.

- **Art Ra Jalakas** (Rocca al Mare Kool) töö „Nikkel(II)oksiidi kilede sadestamine ja karakteriseerimine“ eest, (juhendajad: Katriin Kristmann ja Liina Reichmann).

Põhjus: väga põhjalik töö, kus võrreldi kolme erinevat meetodit sobivate omadustega kilede sadestamiseks. Kasutati mitmeid erinevaid meetodeid ja keerulist aparatuuri. Eesmärgiks oli kasutada nikkeloksiidi kilet puhverkihina päikeseplatari p-n siirdes, kus genereeritakse elektrivool.

Tartu Ülikooli teaduskooli eriauhind

- **Helyana Kakko** (Are Kool) töö „Lauamäng „Vabaduse tee““ eest, (juhendaja: Marju Sepp); preemia 200 eurot.

Põhjus: väga põhjalik loovtöö, mille tulemuseks on põnev lauamäng olulisemate sündmustega Eesti Vabariigi taasiseseisvumise algaastatest.

- **Saskia Põldmaa** (Tallinna Reaalkool) töö „Müüonvoo sõltuvus kõrgusest“ eest, (juhendajad: Mart Kuurme ja Veljo Sinivee); preemia 200 eurot.

Põhjendus: väga kõrgel tasemel füüsika-alane uurimustöö. Lisaks on Saskia osalenud väga paljudel olümpiaadidel (sealhulgas edukalt rahvusvahelistel olümpiaadidel).

Lisaks anname välja preemia inimeseõpetuse valdkonnas laekunud töödele

- **I preemia Anni Mai Katvel** (Kolga Kool) töö „Inimkeha ja anatoomia luules“ eest, (juhendaja: Krislin Kabin); preemia 600 eurot ja juhendajapreemia 400 eurot.

Põhjendus: loovtöö praktiline osa ühendab nii anatoomia kui kirjanduse, tulemuseks huvitavad luulekogud.

- **II preemia Retlyn Anett Kaup** (Pärnu Raeküla Kool) töö „Sotsiaalmeedia kasutamise mõju Pärnu Raeküla Kooli 7.–8. klasside õpilaste unerežiimile ja õppimisele 2022.–2023. õppeaastal“ eest, (juhendaja: Marjaliisa Umb); preemia 300 eurot.

Põhjendus: sotsiaalmeedia on meie igapäevaeluga väga seotud. Antud uurimistöö toob välja sotsiaalmeedia mõjud õpilaste hulgas.

- **II preemia Karili Laasik** (Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium) töö „Õpilaste seksuaalsusega seotud küsimused ühe kooli perekonnaõpetuse näitel“ eest, (juhendaja: Anna-Liisa Blaubrück); preemia 400 eurot.

Põhjendus: uurimistöös on oluline aspekt pööramiseks tähelepanu seksuaalsusele perekonnaõpetuses ja meie kultuuriruumis.

Tartu Ülikooli observatooriumi eriauhind

- **Miia-Mai Mäe** (Gustav Adolphi Gümnaasium) töö „Kosmoseõigus ja Eesti kosmoseseadus“ eest, (juhendaja: Katrin Rohumaa); preemia 400 eurot.
- **Laur Matthias Matzen** (Tallinna Reaalkool) töö „Muutlikkuse otsimine planeeditekke kettalt tähele langeva aine koostises tähe HD 100546 näitel“ eest, (juhendajad: Mihkel Kama ja Toomas Reimann); preemia 400 eurot.

Tartu Ülikooli raamatukogu eriauhind

- **Annika Moppel** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Venemaa propagandavõtted infosõjas: Krimmi silla plahvatuse ja Rossiiskaja Gazeta näitel“ eest, (juhendajad: Monika Piirimäe ja Olga Einasto); preemia 350 eurot.

Põhjendus: raamatukogu tunnustab Annika Moppelit, poliitiliselt tundliku teema süsteemse, põhjaliku ja paljudele allikatele toetuva korrektse käsitluse eest, hinnates ka uurimistöö autori ladusat keelekasutust.

Eesti Keele Instituudi eriauhind

Eesti Keele Instituut tunnustab põneva teemavaliku ja hea keelekasutuse eest eriauhinnaga kolme õpilast:

- **August Lippus** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Noorte eesti keele kõnelejate suulise kõne refereerimisviisid“ eest, (juhendajad: Liina Lindström ja Tiina Pluum);
- **Miia Malm** (Pirita Majandusgümnaasium) töö „Erinevused eesti ja soome keele akustilises foneetikas“ eest, (juhendaja: Jaanika Regi);
- **Merili Päike** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Seto kultuuri elujõulisus tänapäeval“ eest, (juhendaja: Jana Kübar).

Põhjus: äramärgitud tööd on selge ülesehituse ja kindla ülesandepüstitusega ning töödes on kasutatud asjakohaseid uurimismeetodeid. Eesti Keele Instituut saadab autoritele ka põhjalikuma tagasiside.

Eesti Kirjandusmuuseumi eriauhinnad

- **Arabella Antons** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Eesti naissportlase ühiskondlik kuvand ja enesemääratlus aastatel 1945–1960“ eest, (juhendajad: Kristiina Punga ja Kaarel Antons); preemia 200 eurot.

Põhjus: sisukas ja mitmeid meetodeid kasutav tervikanalüüs annab esmakordse ülevaate naissportlaste käekäigust, enesemääratlusest ja laiematest probleemidest. Kompleksne ja mitmeid meetodeid kasutav uurimus on esmakordne analüüs naissportlaste probleemidest ja võimalustest. Kasutatud kirjandus on hõlmav, süvaintervjuud lisavad tööle personaalseid vaateid. Tõstame esile uurimistöö head eesti keelt. Uurimus on sisuliselt trükiküps teos.

- **Karoliine Nõmmik** (Tartu Katoliku Hariduskeskus) töö „Muinaspõhja usundi regionaalsete erinevuste määramise võimalused“ eest, (juhendajad: Urmas Nõmmik ja Liina Lindsalu); preemia 200 eurot.

Põhjus: kasutatud on interdistsiplinaarset lähenemist, et määratleda kaardistuste (theonüümid, toponüümid), matusekommete, usunditeadete võrdlemise abil regionaalsed muinasusundi erinevused.

- **Õpetaja preemia:** Rocca al Mare Kooli õpetaja PhD **Eerik Jõks**, värske juhendaja pilk nii rahvapillide ja muusika kui kirjanduse ja eeposte alal; preemia 200 eurot.

Integratsiooni Sihtasutuse Kultuuririkkuse aasta eriauhind

- **Maarja-Rebeca Luhtaru** (Lümanda Põhikool) töö „Saarte murdes taimede ja loomade nimetuste tundmine“ eest, (juhendaja: Sirje Lulla); preemia 400 eurot.
- **Merili Päike** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Seto kultuuri elujõulisus tänapäeval“ eest, (juhendaja: Jana Kübar); preemia 400 eurot.

Eesti Noorte Teaduste Akadeemia

- **Otto Arro** (Loo Keskkool) töö „Hetki rannarootslaste ajaloost aastate 1822, 1922 ja 2022 paiku perekond Rohbergi loo taustal“ eest, (juhendajad: Andry Arro ja Piret Parve); preemia 200 eurot.

Põhjus: põhikooli õpilase poolt tehtud töö tegeleb perekonna ja suguvõsa looga, andes sellele rannarootslaste ajaloo konteksti. Arhiiviallikate analüüsi tulemusena on kaardistatud ka piirkonna talud (seejuures kõrvutades ja kriitiliselt analüüsides erinevaid arhiiviallikaid), koostatud sugupuu ja integreeritud fotomaterjal nii sugulaste kui talude kohta.

- **Mattias Grutop** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Kartulist tärglise eraldamine, siirupi ja karamellkommide valmistamine“ eest, (juhendajad: Marge Oopkaup ja Tea Grutop); preemia 200 eurot.

Põhjus: selgelt isiklikust, perekondliku ajalooga huvist johtuv teemapüstitus, millel on väga konkreetseid ja praktilise väljundiga uurimisküsimused. Tänuväärt on küllalt põhjalik ja keemiliste reaktsioonide seletusega toetatud tootmisprotsessi ülevaade. Praktilise töö puhul väärrib esiletõstmist, et autor on katsetanud koguni kahe erineva meetodi rakendamist, et tärglisest siirupit saada.

- **Ingel-Ethel Kanistik** (Gustav Adolphi Gümnaasium) töö „Uudsete probiootiliste Ligilactobacillus salivariuse tüvede iseloomustamine“ eest, (juhendajad: Pirjo Spuul, Lilian Ventsel ja Helina Reino); preemia 200 eurot.

Põhjus: väga mahukas töö, mis sisaldab nii teoreetilist, eksperimentaalset kui ka bioinformaatilist osa. Töö laiemaks eesmärgiks on kaardistada uudsete piimhappebakterite tüvesid ning uurida nende kasutusvõimalusi probiootiliste bakteritena.

- **Olena Predko** (Rocca al Mare Kool) töö „Ukraina sõjapõgenike kohanemine Eesti koolisüsteemis ja ühiskonnas“ eest, (juhendaja: Ronald Juurmaa); preemia 200 eurot.

Põhjus: väga aktuaalne ja autorile isiklikult südamelähedane teema, mis toetub ka varem sarnasel teemal kirjutatud uurimistöole. Töö suurimaks väärtuseks on kaheldamatult tehtud intervjuud, mis annavad otsese tagasiside asjasse puutuvatelt noortelt.

AS Metrosert eriauhind

- **Hedvig Kikas** (Tallinna Reaalkool) töö „Nakkushaiguse leviku mudeldamine COVID-19 näitel“ eest, (juhendaja: Hanna Britt Soots). Preemiaks 1000 euro väärtuses praktikakoht.

portaal „Eesti Geoloog“ eriauhind

- **Amanda Pärk** (Kambja Ignatsi Jaagu Kool) töö „Rändkivide levik viimase jääaja mandriliustiku Kõstrimägede servamoodustiste setetes Kopamäe karjääris, Kambja“ eest, (juhendajad: Kalle Kirsimäe ja Gerli Edela); preemia 350 eurot.

Põhjendus: Amanda Pärk'i loovtöö oma kodukandi rändkividest haaras portaali „Eesti Geoloog“ toimetuse silma ja südant. Töö on tehtud geoloogilise uurimistöö kõiki olulisi etappe läbides, sisaldades nii välitööd looduses kui ka tööd laboris ning kogutud andmestik on lõpuks heas eesti keeles loogilise ülesehitusega ja ladusalt loetavaks ülevaatlikuks aruandeks kokku kirjutatud. Palju õnne, Amanda!

OÜ Praktikal education eriauhind

- **Askar-Derek Varik** (Pärnu Vabakool) töö „Alfa-lipoeehappe mõju uurimine Alzheimeri tõve äädikakärbsel mudelis ronimiskatsega“ eest, (juhendajad: Kristjan Mahla ja Janar Varik); preemia 200 eurot.

Põhjendus: see töö tõusis teiste seast selgelt esile, kuna viis autorit heas mõttes mugavustsoonist välja ning oli ambitsioonikas. Loodan, et sellega tehtud töö on motivatsiooniks ning inspiratsiooniks tulevasel karjääriteel.

Eesti Energia eriauhind

- **Robin Mere** (Tallinna Reaalkool) töö „Mobiilsed päikesepaneelid Eesti kliimas 3D-prinditud trimaraani näitel“ eest, (juhendajad: Viktor Rjabtšikov ja Reivo Maasik); preemia 500 eurot.

Põhjendus: uurimustöö pälvis erilist tähelepanu innovaatilise ja julge lähenemise poolt. Püstitatud hüpoteesid ja kavatsus leida maksimaalsem väärtus päikeseenergia valdkonnas pälvivad erilist tunnust Eesti Energia kontserni poole pealt. Julgustame Robinit jätkama teaduspõhist enesearengut ja tuvastama uusi võimalusi energiamaailmas.

Vabamu eriauhind

- **Maria Helena Lõhmus** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Internetitrollide fenomen Vene-Ukraina infosõjas Eesti sõjablogide Facebooki kommentaariumi näitel“ eest, (juhendajad: Monika Piirimäe ja Olga Einasto).

AHHAA teaduskeskus eriauhind

- **Sander Sarapuu** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Alumiinium-ioonaku konstrueerimine“ eest, (juhendajad: Tavo Romann ja Joana Jögela)

PALJU ÕNNE KÕIGILE!